

musel býti vedom. Zjištěné jednání obžalovaného zahrnuje tudíž veškeré zákoné znaky přestupku podle § 312 tr. zák.

Čís. 5743.

Ustanovenie § 391 tr. zák. o padelaní veřejných listín je k ustanoveniu § 71 tr. zák. prest. v takom pomere ako zákon všeobecný k zákonu zvláštnemu.

Padelanie výučného listu a vysvedčenia o praxi cieľom dosiahnutia živnostenského oprávnenia spadá pod ustanovenie § 391 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 14. novembra 1936, Zm III 425/36.)

Obžalovaný M. A., zubný technik, nemajúci ani predpísanú učebnú dobu, ani prax, dohovoril sa so spoluobžalovaným S. S. a tým cieľom, aby získal u krajinského úradu koncesiu k prevádzaniu zubotechnickej živnosti, padelali spoločne jednak výučný list, jednak svedectvo o účinkovaní, opatrivši tieto listiny podpismi a úradnými razítkami príslušných činiteľov. Oba sudy nižších stolíc uznali ich za to vinnými zločinom padelania verejnej listiny podľa §§ 70, 391 tr. zák.

Najvyšší súd zmätočné sťažnosti obžalovaných zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z d ô v o d o v:

Na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., uplatnená zmätočná sťažnosť namieta, že čin obžalovaného mal byť kvalifikovaný ako prestupok podľa § 71 prest. zák., nakoľko padelanie sa stalo jedine cieľom dosiahnutia zamestnania, prípadne výživy. Zmätočná sťažnosť nie je základná.

Podstatnou náležitosťou činu podľa § 391 tr. zák. je »právna ujma alebo jej možnosť«. Z pojmu »právna ujma« vysvitá, že listina sa musí vzťahovať na určité právo alebo právny pomer, ako to plyní aj z porovnania s ustanovením § 401 tr. zák.

V § 71 prest. zákona uvedené listiny sú prevážne listinami verejnými a falšovanie týchto spojené s právnou ujmovou pre niekoho alebo možnosťou právnej ujmy bude trestné podľa ustanovenia § 391 a nasl. tr. zák., jestliže toto falšovanie nespadá pod výnimky uvedené v § 71 prest. zák. Z toho plyní, že § 391 tr. zák. je k § 71 prest. zák. v pomere ako *lex generalis* ku *lex specialis*.

Právna ujma, t. j. stav odporujúci právu môže byť vyvolaný a udržiavaný nielen činom vyčerpávajúcim skutkovú podstatu zločinu podľa § 391 tr. zák., ale aj činom v § 71 prest. zákona opísaným. Právna ujma pre niekoho nastane takmer vždy i pri spáchaní prestupku podľa § 71 prest. zák., takže právna ujma alebo jej možnosť sama nie je rozlišujúcim znakom.

Rozlišujúcim znakom alebo hranicou medzi týmito dvoma činmi sú tie špeciálne skutkové znaky, ktoré sú uvedené výčetmo v § 71 prest. zákona, teda: 1. účely, s akými bola listina falšovaná, 2. taxatívny výpočet druhov listín v § 71 prest. zák. uvedených, 3. rozsah a dôležitosť právnej ujmy, ktorá falšovaním týchto listín môže vzniknúť.

Možnosť právnej ujmy falšovaním spôsobená nesmie byť — podľa zrejmeého ducha zákona — väčšieho rozsahu. Treba tu zdôrazniť, že treba mať na mysli možnosť vzniku právnej ujmy a nie snád' materiálnu ujmu alebo škodu skutočne vzniklú, z čoho plynie, že pri rozhodnutí v konkrétnom prípade nebude smerodajné, či práve obžalovaný mal také znalosti a schopnosti, ktoré vylučovali vzniknutie väčšej ujmy, ale bude smerodajné jedine to — odhliadnuc od osoby — či falšovaním dotyčnej listiny môže vzniknúť a aká veľká právna ujma môže vzniknúť pri eventúálnom nedostatku spôsobilosti verejnou listinou dosvedčenej.

V súdenom prípade obžalovaný padelal vysvedčenie o spôsobilosti za tým účelom, aby oklamaním úradu dosiahol vydania inej verejnej listiny — koncesie — oprávňujúcej ho nie k nastúpeniu služby u jednotlivca, ale k samostatnému prevádzaniu takej živnosti, ktorá vyžaduje určitej len dlhšou praxou nadobudnuteľnej vedomosti a týka sa prác prevádzaných na tele mnohých, počtom neohraničených ľudí, z čoho plynie, že ujma, ktorá z falšovania môže vzniknúť, je čo do rozsahu a veľkosti veľmi značná, takže presahuje rámec, ktorý mal zákonodarca na mysli pri stanovení výnimečných prípadov falšovania verejných listín v § 71 prest. zákona uvedených. Nemýlili sa preto nižšie súdy, keď čin obžalovaného podradily pod ustanovenie § 391 tr. z.

Čís. 5744.

Pokračovanie je zmätočné podľa § 384, čís. 6 tr. p., bolo-li konané hlavné (odvolacie hlavné) pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, hoci neboli splnené podmienky § 1 zákona čís. 8/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 14. novembra 1936, Zm III 483/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. R. pre zločin podvodu zmätočnú sťažnosť obžalovaného, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 384, č. 6 tr. p. odmietol, avšak z úradnej povinnosti z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudky oboch nižších súdov s celým pokračovaním a súdu prvej stolice uložil, aby previedol nové hlavné pojednávanie a znova rozhodol; zmätočnú sťažnosť obžalovaného v ostatných častiach poukázal najvyšší súd na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti zistil najvyšší súd toto: Hlavné pojednávanie pred krajským súdom bolo konané v neprítomnosti obžalovaného. Aby hlavné pojednávanie mohlo byť konané v neprítomnosti obžalovaného, treba zachovať podmienky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. Pokiaľ sa týka podmienky, uvedenej sub 3 cit. paragrafu, nebola táto splnená.

Hlavné pojednávanie bolo konané dňa 7. septembra 1934. Na ňom ani obhájca obžalovaného nebol prítomný, nemohol teda súhlasiť s pre-